

Sygn. akt I ACa 471/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Małgorzata Gulczyńska
Sędziowie:	SSA Bogdan Wysocki SSA Piotr Górecki (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Agnieszka Paulus

po rozpoznaniu w dniu 3 lipca 2013 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **A. K.**

przeciwko **Towarzystwu (...) spółce akcyjnej w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 7 marca 2013 r., sygn. akt I C 2456/10

1. **oddala apelację,**

2. **zasądza od pozwanej na rzecz powódki 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.**

P. Górecki M. Gulczyńska B. Wysocki

Sygn.akt I ACa 471/13

UZASADNIENIE

Powódka A. K. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. tytułem zadośćuczynienia kwoty 40.000 zł, 54.000 zł tytułem renty za okres trzech lat wstecz licząc od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty wraz z ustawowymi odsetkami, renty w kwocie 1.500 zł miesięcznie, płatnej do dnia 10. każdego miesiąca począwszy od dnia wniesienia pozwu i zasądzenia od strony pozwanej kosztów zastępstwa procesowego.

Pozwany wniosł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 7 marca 2013 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu zasądził od pozwanego na rzecz powódki:

1. tytułem zadośćuczynienia kwotę 40.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 21 września 2010 r. do dnia zapłaty,
2. tytułem jednorazowego odszkodowania za okres od września 2007 r. do września 2010 r. kwotę 54.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 21 września 2010 r. do dnia zapłaty,
3. comiesięczną rentę wyrównawczą w kwocie 1.500 zł, począwszy od października 2010 r., płatną do dnia 10. każdego miesiąca z odsetkami ustawowymi w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat,
4. koszty postępowania, którymi obciążył w całości pozwanego (sygn.akt I C 2456/10).

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne.

W dniu 10 kwietnia 2000 r. u 19 – letniej wówczas powódki w Szpitalu (...) w Ś. na Oddziale Chirurgicznym wykonano zabieg operacyjny usunięcia pęcherzyka żółciowego oraz drenaż jamy otrzewnej. Operację przeprowadzał lekarz H. B. specjalista II stopnia chirurgii ogólnej, który dopuścił się błędu podczas operacji, poprzez błędne uznanie przewodu żółciowego za przewód pęcherzykowy. W następstwie czego przeciął go i podwiązał po stronie dwunastnicy, co spowodowało uszkodzenie głównej drogi żółciowej. Nadto nie zauważył kikutów przewodów wątrobowych we wnęce wątroby.

W dniu 15 kwietnia 2000 r. powódka miała zostać wypisana do domu, jednakże stwierdzono

u niej zażółcenie powłok skórnych oraz białka i dolegliwości bólowe. W dniu 16 kwietnia 2000 r. powódka została zwolniona do domu.

Następnego dnia tj. 17 kwietnia 2000 r. powódka została ponownie przyjęta do w/w szpitala z rozpoznaniem żółtaczki mechanicznej i stanu po usunięcia pęcherzyka żółciowego. W dniu 27 kwietnia 2000 r. powódka miała ponowną operację polegającą na otwarciu jamy brzusznej, opróżnieniu torbieli i drenażu jamy brzusznej. Powódka została wypisana do domu w dniu 30 maja 2000 r. z zaleceniem leczenia ambulatoryjnego.

W dniu 31 maja 2000 r. została ponownie przyjęta do w/w szpitala w Ś. z powodu żółtaczki mechanicznej. W dniu 12 czerwca 2000 r. powódka przewieziona została do Kliniki Akademii Medycznej w P., gdzie przebywała do 30 czerwca 2000 r. W dniu 15 czerwca 2000 r. powódka poddana była kolejnej operacji zespolenia wnęki wątrobowej z jelitem cienkim zaokrężniczne z zespoleniem jelitowo - jelitowym sposobem B.. Dokonano też drenażu przewodu wątrobowego prawego poprzez przetokę jelita cienkiego. W czasie tej operacji stwierdzono u powódki kikut przeciętego podwiązanego przewodu żółciowego wspólnego. W dniu 30 czerwca 2000 r. powódkę wypisano do domu z drenem do dalszego leczenia ambulatoryjnego.

W dniu 27 października 2000 r. powódka ponownie została przyjęta do Szpitala (...) na Oddział Chirurgiczny z powodu dolegliwości bólowych w okolicy prawego podżebrza, gdzie stwierdzono zapalenie wewnątrzwątrobowe dróg żółciowych. Została wypisana do domu w dniu 30 października 2000 r.

Następnie A. K. przebywała jeszcze w Szpitalu (...) w P. w dniach 22 lutego 2001 r. - 26 lutego 2001 r. i w dniach 10 września 2001 r. - 15 października 2001 r., gdzie kolejny raz otwarto jamę brzuszną, dokonano nacięcia jelita, poszerzono zwężone zespolenie, usunięto kamienie. Nadto założono drenaż prawego przewodu żółciowego przez ściankę jelita czczego i drenaż jamy otrzewnej. Kolejny pobyt powódki w szpitalu nastąpił w dniach 16 grudnia 2001 r. do 18 grudnia 2001 r. i związany był z usunięciem drenu. W dniu 20 stycznia 2009 r. powódka została przyjęta do Szpitala w Ś. z powodu silnych dolegliwości bólowych brzucha. Zastosowano leczenie zachowawcze.

Powódka w okresie od sierpnia 2000 r. do sierpnia 2010 r. siedmiokrotnie zgłaszała się do lekarza rodzinnego z powodu dolegliwości bólowych.

Wskutek błędnie przeprowadzonego zabiegu operacyjnego w dniu 10 kwietnia 2000 r. polegającego na usunięciu pęcherzyka żółciowego u powódki doszło do uszkodzenia dróg żółciowych co skutkowało koniecznością dalszego leczenia w tym również operacyjnego. Nastąpiło nieodwracalne uszkodzenie głównej drogi odprowadzającej żółć do przewodu pokarmowego. Obecnie występujące dolegliwości można wiązać z powikłaniami pierwszego zabiegu. Podjęte próby rekonstrukcyjne nie były w stanie odtworzyć ciągłości dróg żółciowych ze względu na zbyt

rozległy ich ubytek. Zakres doznanych uszkodzeń ma wpływ na funkcjonowanie organizmu powódki, powoduje zwykle nawracające zapalenia dróg żółciowych. Nawracające infekcje dróg żółciowych, ostatecznie skutkować mogą nawet upośledzeniem funkcji wątroby. Rokowania wobec powódki są niepomyślne. Procentowy trwały uszczerbek na zdrowiu powódki z powodu jej choroby wynosi 50 %. Dolegliwości bólowe u powódki mogły mieć średnie, a nawet znaczne nasilenie w okresach okołoperacyjnych. Obecnie nie można wykluczyć występowania okresowych dolegliwości o miernym czy średnim stopniu nasilenia i stan ten trwać może do końca życia. W okresie od 01 września 1997 r. do 30 czerwca 1999 r. powódka była zatrudniona na stanowisku uczennicy w zawodzie krawcowej. Następnie nie pracowała. Powódka ma wykształcenie zawodowe, posiada wyuczony zawód krawcowej. Nie otrzymuje świadczeń rentowych z uwagi na zbyt krótki okres zatrudnienia.

Z informacji uzyskanych z Urzędu Statystycznego w P. wynika, iż na terenie województwa (...) przeciętne wynagrodzenie brutto pracowników zatrudnionych jako krawców wynosiło w październiku 2008 r. 1.406,66 zł a w październiku 2010 r. - 2.214,06 zł.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 4 marca 2002 r. Sąd Rejonowy w Śremie w sprawie sygn. IIK 370/01 uznał lekarza H. B. za winnego przestępstwa z art. 156 § 2 k.k. polegającego na tym, że w dniu 10 kwietnia 2000 r. w Ś. podczas operacji dokonywanej u A. K. błędnie uznał przewód żółciowy za przewód pęcherzykowy, przeciął go i podwiązał od strony dwunastnicy, a ponadto do końca operacji nie zorientował się, że nastąpiło uszkodzenie głównej drogi żółciowej i nie zauważył kikutów przewodów wątrobowych we wnęce wątroby, w wyniku czego nieumyślnie spowodował u w/ w ciężki uszczerbek na zdrowiu, polegający na utracie znacznego odcinka głównej drogi żółciowej odprowadzającej żółć z wątroby do dwunastnicy. Sąd wymierzył mu karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na okres 3 lat próby.

Pozwany w postępowaniu likwidacyjnym wypłacił powódce kwotę 40.000 zł tytułem zadośćuczynienia.

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana, zaskarżając go w pkt.2 tj. w zakresie odszkodowania, w pkt.3 - dotyczącym renty i pkt. 4 – odnośnie kosztów procesu.

Skarżąca zarzuca:

- naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez oparcie rozstrzygnięcia w sprawie m.in. na „nieaktualnym orzeczeniu (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ś. z dnia 8 października 2007 roku” stwierdzającym umiarkowany stopień niepełnosprawności oraz błędne uznanie, iż „wynika z niego fakt, iż powódka ma całkowitą niezdolność do pracy zarobkowej, co skutkowało przyznaniem jednorazowego odszkodowania i renty wyrównawczej,”

- naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez „nieprawidłową ocenę opinii

sądowo-lekarskiej sporządzonej przez Zakład Medycyny Sądowej U. M. K. w T., C. M. im. L. R. i wyciągnięcie z niej błędnych wniosków, a w szczególności, że powódka jest osobą całkowicie niezdolną do pracy zarobkowej (...).”

W oparciu o powyższe zarzuty skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w części zasądzającej kwotę 54.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 21 września 2010 roku do dnia zapłaty tytułem jednorazowego odszkodowania za okres od września 2007 roku do września 2010 roku oraz w części zasądzającej na rzecz powódki comiesięczną rentę wyrównawczą w kwocie 1.500 zł począwszy od października 2010 roku.

Pozwana wniosła także o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych.

Powódka w odpowiedzi na apelację wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu zważył, co natępuje.

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie. Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne Sądu I instancji i przyjmuje je za własne.

Wstępnie zaznaczenia wymaga, że pozwany w toku procesu ograniczył się do złożenia odpowiedzi na pozew, w którym domagał się oddalenia powództwa – wskazując, że w postępowaniu likwidacyjnym wypłacił powódce 40.000 zł. Pozwany w toku postępowania nie wniósł zastrzeżeń do opinii biegłych, nie stawiał się też na żadną z rozpraw w postępowaniu przed Sądem I instancji.

Co do zarzutów apelacyjnych. Nie był zasadny zarzut naruszenia art. 233 k.p.c., który skarżący upatrywał w tym, że zaskarżone rozstrzygnięcie zostało oparte „na nieaktualnym orzeczeniu (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ś. z dnia 8 października 2007 roku stwierdzającym umiarkowany stopień niepełnosprawności oraz błędne uznanie, iż wynika z niego fakt, iż powódka ma całkowitą niezdolność do pracy zarobkowej, co skutkowało przyznaniem jednorazowego odszkodowania i renty wyrównawczej”. W pierwszej kolejności wskazać należy, że wykazanie, iż Sąd I instancji naruszył przepis art. 233 § 1 k.p.c., co mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, nie może być ograniczone do odmiennej interpretacji dowodów zebranych w sprawie. Postawienie zarzutu obraży art. 233 § 1 k.p.c. nie może polegać na zaprezentowaniu ustalonego przez siebie, na podstawie własnej oceny dowodów stanu faktycznego; skarżący może tylko wskazywać posługując się wyłącznie argumentami jurydycznymi, że sąd drugiej instancji rażąco naruszył zasady logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego i że uchybienie to mogło mieć wpływ na wynik sprawy. Wbrew apelacji, ocena materiału dowodowego w świetle art. 233 k.p.c. nie nasuwała żadnych zastrzeżeń. Do naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. mogłoby dojść tylko wówczas, gdyby apelujący wykazał na uchybienie podstawowym regułom służącym ocenie

wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów (tak m.in. SN w wyroku z dnia 16 grudnia 2005 r., III CK 314/05, LEX nr 172176). Takich uchybień w postępowaniu sądu pierwszej instancji pozwany nie wykazał, a i Sąd Apelacyjny ich się nie dopatrywał. Wypada też dodać, że z kwestionowanego przez skarżącego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności z dnia 17 sierpnia z 2007 r. wynika jednoznacznie, iż umiarkowana niepełnosprawność powódki ma charakter trwały i orzeczenie to wydane zostało na stałe. W związku z tym niezrozumiałe jest wskazywanie na „nieaktualność” tego zaświadczenia.

Podobnie – jako nietrafny ocenić należało – zarzut nieprawidłowej oceny dowodu z opinii biegłych, zgłoszony zresztą dopiero w apelacji. W toku procesu pozwany nie kwestionował opinii, nie wniósł o przesłuchanie biegłych na rozprawie, nie zgłosił żadnych zarzutów do tej opinii, ani zastrzeżeń w trybie art. 160 k.p.c. Zauważyć w tym miejscu wypada, że z opinii z dnia 17 października 2012 r. wydanej przez dwóch biegłych lekarzy z Zakładu Medycyny Sądowej w T. wynikało, że stan zdrowia powódki stanowi przeciwwskazanie do wykonywania prac wymagających znacznego wysiłku fizycznego. Natomiast skutki uszkodzenia dróg żółciowych będą przez powódkę odczuwane prawdopodobnie do końca życia. Biegli wskazali także, iż aktywność życiowa powódki będzie zmniejszona w okresach dolegliwości bólowych, czy pobytów w szpitalu (k. 217). Oceniając stan zdrowia A. K. biegli uznali, że skutkuje on doznany przez powódkę 50 % uszczerbkiem na zdrowiu. Nie było żadnych podstaw, aby wnioski biegłych uznać za niewiarygodne.

Nie sposób podzielić wywodów apelacji dotyczących zasądzonej powódce renty za okres trzech lat wstecz jak i miesięcznej renty w kwocie 1.500 zł. Z dużym prawdopodobieństwem uznać należy, że gdyby nie błędnie wykonany zabieg operacyjny – powódka pracowałaby jako krawcowa i wówczas zarabiałaby przynajmniej 1.500 zł. W tym zakresie Sąd Okręgowy oparł się na informacjach z Urzędu Statystycznego w P., z których wynikało, że na terenie województwa (...) przeciętne wynagrodzenie brutto krawców wynosiło w październiku 2008 r. 1.406,66 zł , a

w październiku 2010 r. 2.214,06 zł. Zaświadczenie to w sposób ogólny obrazuje rząd wielkości wynagrodzenia, które uzyskiwać mogłaby powódka. Zdaniem Sądu odwoławczego – trafnie przyjął Sąd Okręgowy, że gdyby nie nieprawidłowo wykonana operacja, powódka pracowałaby jako krawcowa i mogłaby otrzymywać wynagrodzenie na poziomie przynajmniej 1.500 zł miesięcznie. W toku procesu pozwany ubezpieczyciel nie zaoferował w tym zakresie innych dowodów.

Zgodnie z art. 444 § 2 k.c., podstawą określenia wysokości renty uzupełniającej, przysługującej poszkodowanemu, powinny być przeciętne zarobki, jakie ten pobierałby w przyszłości, gdyby nie doznał ograniczenia w zdolności do zarobkowania. Biegli jednoznacznie stwierdzili, iż aktualny stan zdrowia powódki stanowi przeciwskazanie do wykonywania prac wymagających znacznego wysiłku fizycznego. Nie powinno ulegać wątpliwości, że praca krawcovej wymaga znaczącego wysiłku. Aktualnie możliwości zarobkowe powódki są w zasadzie całkowicie ograniczone. Oceny tych możliwości nie można dokonywać – jak czyni to autor apelacji – w oderwaniu od realiów rynku pracy i nie uwzględniając stanu zdrowia

powódki. Ta ostatnia została niejako wyeliminowana z aktywnego życia zawodowego, posiada niewielkie doświadczenie zawodowe, a jej schorzenie jest poważne i prawdopodobne są nawroty choroby. Powódka posiada orzeczoną na stałe niepełnosprawność i wymaga częściowej opieki i pomocy w pełnieniu ról społecznych. Rokowania co do stanu zdrowia powódki są niepewne, a nawracające dolegliwości powodujące konieczność hospitalizacji, znacznie utrudniają znalezienie jakiegokolwiek stałego zatrudnienia. W sytuacji powódki uznać należało, że tylko hipotetycznie ma ona ograniczoną zdolność zarobkowania. Powszechnie wiadomo, że osoby częściowo zdolne do pracy mają trudności w znalezieniu pracy. Nie można pominąć i tego, że praca krawcovej wymaga sporego wysiłku fizycznego, a ten zgodnie z opinią biegłych stanowi przeciwskazanie do pracy. Marginalnie jedynie dodać trzeba, że już w 2001 r. specjalista chirurg biegły sądowy J. M. wskazał nawet, że powódka jest całkowicie niezdolna do pracy. Zasadnie zatem Sąd I instancji przyjął, że należna jest powódce skumulowana renta za okres trzech lat wstecz przed wniesieniem pozwu. Co prawda Sąd Okręgowy błędnie powołał w tym zakresie przepis o odszkodowaniu, ale - co do zasady - rozstrzygnięcie to odpowiada prawu.

Z tych też względów zarzuty pozwanej – jako bezzasadne – nie mogły odnieść zamierzonego skutku prawnego. Skarżąca nie zdołała wykazać, o czym była już mowa wcześniej, że ocena dowodów dokonana przez Sąd I instancji rażąco naruszała art. 233 k.p.c.

W tym stanie rzeczy apelacja pozwanej na podstawie art. 385 k.p.c podlegała jako bezzasadna oddaleniu.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 6 pkt. 6 i § 12 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

P. Górecki M. Gulczyńska B. Wysocki